



**T.C.**

**NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ**

**UZAKTAN EĞİTİMİ DEĞERLENDİRME RAPORU**

**2020**

Kalite Komisyonununun 20.08.2020 tarihli ve 2020/04-02 sayılı kararı ile web sayfasında yayınlanmak üzere kabul edilmiştir.

<b>Hazırlayanlar</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Kalite Koordinatörlüğü</li></ul>
<b>Görüş Bildiren Birimler</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Eğitim Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Fen Edebiyat Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Güzel Sanatlar Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• İletişim Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• İslami İlimler Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Mimarlık Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Mühendislik Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Spor Bilimleri Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Tıp Fakültesi Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Eğitim Bilimleri Enstitüsü Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Fen Bilimleri Enstitüsü Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Sosyal Bilimler Bilimleri Enstitüsü Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Türk Musikisi ve Devlet Konservatuvarı Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Yabancı Diller Yüksekokulu Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Bor Meslek Yüksekokulu Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Bor Halil Zöhre Ataman Meslek Yüksekokulu Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Niğde Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Niğde Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Ulukışla Meslek Yüksekokulu Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Kalite Komisyonu</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölüm Başkanlığı</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Türk Dili Bölüm Başkanlığı</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Engelli Öğrenci Birimi</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Gençlik Danışma Merkezi</li></ul>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Uluslararası İlişkiler Koordinatörlüğü</li></ul>

## İçindekiler

<b>A. AMAÇ</b> .....	5
<b>B. UZAKTAN EĞİTİME GEÇİŞ YOL HARİTASI</b> .....	5
a) Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Yapılan İdari Çalışmalar .....	5
b) Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Yapılan Teknik Çalışmalar .....	6
c) Uzaktan Eğitim Faaliyetlerinin Yürütülme Şekillerine İlişkin Tercihler .....	7
d) Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Yapılan Destek Çalışmaları .....	8
e) Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Yapılan İletişim Çalışmaları .....	8
<b>C. UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ</b> .....	9
a) Uzaktan Eğitimde Kalite Güvence Tedbirleri .....	10
b) Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Tecrübe Paylaşımı.....	10
c) Uzaktan Eğitim Sürecinde Psiko-Sosyal Destek Çalışmaları .....	10
d) Uzaktan Eğitim Sürecinde Özel Eğitim Gerektiren Öğrencilere Yönelik Çalışmalar .....	11
e) Uzaktan Eğitim Sürecinde Uluslararası Öğrencilerin Durumu ve Değişim Programları ile İlgili Çalışmalar .....	12
f) Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Paydaş Görüşleri.....	14
g) Bilgi İşlemce Yürütülen Destek Faaliyetleri .....	20
<b>D. UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE FIRSATLAR, GÜÇLÜKLER VE ÖNLEMLERİN YÖNETİMİ</b> .....	21
a) Uzaktan Eğitim Sürecinde Fırsatlar .....	21
b) Uzaktan Eğitim Sürecinde Karşılaşılan Güçlükler .....	22
c) Uzaktan Eğitim Sürecinde Güçlüklerle İlgili Alınan Önlemler .....	24
<b>E. İYİLEŞTİRME ÖNERİLERİ</b> .....	26
<b>F. KANITLAR</b> .....	30

## **A. AMAÇ**

Bu raporun amacı, Çin’de başlayıp hızla dünyaya yayılan Covid-19 Salgını nedeniyle Üniversitemizde, 2018-2019 Bahar Döneminde, örgün eğitimden radikal bir şekilde uzaktan eğitime geçilmesi sürecinde takip edilen yol haritasını, yapılan hazırlıkları, karşılaşılan güçlükleri, alınan önlemleri değerlendirmek ve uzaktan eğitim tecrübesine ilişkin iyileştirme önerilerini ortaya koymaktır.

Bu kapsamda uzaktan eğitimi değerlendirme raporu, uzaktan eğitim koordinatörlüğü verileri ile birlikte, bütün akademik birimlerden gelen görüş ve öneriler, engelli öğrenci birimi raporu, uluslararası ilişkiler koordinatörlüğü ve gençlik danışma merkezi uzman psikoloğunun değerlendirmeleri dâhilinde Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü ile Kalite Koordinatörlüğü işbirliğinde hazırlanmıştır.

## **B. UZAKTAN EĞİTİME GEÇİŞ YOL HARİTASI**

Üniversitemizde salgın nedeniyle Yükseköğretim Kurulu (YÖK)’nun aldığı kararlar doğrultusunda örgün eğitim-öğretime 13 Mart 2020 tarihinde 3 hafta ara verilmiştir (Ek.1). Milli Eğitim Bakanlığı’nın uzaktan eğitime geçmesi uygulamasına da dikkat ederek, yükseköğretimde uzaktan eğitimin seçenek olmaktan çıkıp zorunluluğa dönüşeceği öngörüsüyle, üniversite üst yönetimi olarak hazırlıklara başlanmıştır. Bu kapsamda üniversitemizin imkân ve teknolojik altyapısıyla uyumlu uzaktan eğitim seçenekleri incelenmiştir. Yapılan değerlendirmelerde üniversitemizin uzaktan eğitimle yürütülen bir programının olmaması, idari yapılanma, teknolojik altyapı ve beşeri sermaye açısından uzaktan eğitimi destekleyecek imkânlarının oldukça sınırlı olduğu görülmüştür.

Salgının geleceğine ilişkin belirsizliklerin oldukça fazla olması ve adeta yoğun sisli bir havada ilerlenmesi, birçok belirsizliği de beraberinde getirmiştir. Üniversite yönetimi, uzaktan eğitime geçişi “kriz yönetimi” anlayışıyla ele almış, belirsizliklerin fazla olmasından dolayı adım adım uygulamaya konulan bir strateji izlenmiş ve bu çerçevede sürecin yönetilmesine yönelik idari örgütlenme, teknolojik altyapının hazırlanması, eğitim faaliyetleri ve iletişim stratejileri belirleyerek başarılı bir şekilde yürütmüştür.

### **a) Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Yapılan İdari Çalışmalar**

Üniversitemizde uzaktan eğitim ile yürütülen bir programın ve herhangi dersin olmaması nedeniyle bu konudaki bilgi birikimi ve tecrübe eksikliğini gidermek için Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği ve Eğitim Fakültesi Bilgisayar Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümlerinde görev yapan öğretim üyelerimizden oluşan bir ekip oluşturulmuştur.

Yapılacak çalışmaların koordineli bir şekilde yürütülebilmesi için Rektör Yardımcısı uhdesinde hızlıca Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü kurulmuş (Ek.2) ve bütün akademik birimlerde öğretim elemanlarına teknolojik açıdan yardımcı olacak Uzaktan Eğitim Takımları (Ek.3) oluşturulmuştur. Uzaktan eğitime hazırlık, geçiş ve sürecin yönetimi Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü marifetiyle koordineli bir şekilde yürütülmüştür. Diğer taraftan salgının oluşturduğu belirsizlik ve Üniversitemizin uzaktan eğitim faaliyetlerinin kurumsallaştırılması için Senatamızın onayıyla Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulmasına ilişkin 30.03.2020 tarihinde yapılan öneri (Ek.4) YÖK tarafından 18.06.2020 tarihinde onaylanmıştır (Ek.5).

Üniversitemizde 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılında uzaktan eğitim faaliyetlerinin yeni kurulan ve hızla yapılandırılacak olan Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi koordinasyonda yürütülmesi planlanmaktadır. Ayrıca 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılında örgün eğitim programlarımızdaki bazı derslerin uzaktan eğitim yöntemiyle yapılması planlandığından söz konusu Araştırma Merkezinde, teknik iş ve işlemleri yürütmek üzere uzman personel görevlendirilmesi gerekliliği öngörülmektedir.

#### **b) Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Yapılan Teknik Çalışmalar**

Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğünün organize ettiği ilk çalışma toplantılarında, uzaktan eğitim için üniversitemizin teknik altyapısı değerlendirilmiş ve alternatifler belirlenmeye çalışılmıştır. Üniversitemizde 2015 yılında yapılan kapsamlı altyapı iyileştirmesine dayalı mevcut teknolojik kapasitesinin gerekliliğine salgın başlamadan önce karar verilmiş, özellikle veri depolamayla ilgili güncellenme gerekliliği ortaya konulmuş ve 2020 yılı Şubat ayında bilişim altyapısının iyileştirilmesi çalışmaları projelendirilmeye başlanmıştır. Ancak buna yönelik olarak ihaleye çıkılması ile kurulmasının zaman alacak olması, uzaktan eğitim faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için dış kaynaklı çözümlerin aranmasına neden olmuştur.

Salgın nedeniyle tüm üniversitelerin uzaktan eğitime yönelmiş olması, özel sektör tarafından geliştirilen uzaktan eğitim platformlarının fiyatlarının hızla artması ve paydaşlarımıza ait kişisel verilerin korunması ile ilgili mevzuat gereğince verilerin yurtiçinde tutulma zorunluluğu bulunması karar verme sürecinde belirleyici olmuştur.

Üniversitemizin bilişim altyapısının iyileştirilmesi ihtiyacı, özel sektör çözümlerinin fiyatlarındaki orantısız artış ve yurtdışı çözümlerinin oluşturduğu veri güvenliği sorunları, Üniversitemizi uzaktan eğitim konusunda tecrübeli yükseköğretim kurumlarımızla işbirliğine yönlendirmiştir. Bu noktada Anadolu Üniversitesi'nin, yeni geliştirmiş oldukları Öğrenme

Yönetim Sistemini (MERGEN) isteyen üniversitelerle ücretsiz paylaşma önerisi, en ekonomik, en sağlıklı ve en güvenli seçenek olarak değerlendirilmiştir.

Anadolu Üniversitesi, eğitim-öğretime verilen üç haftalık ara döneminde, Öğrenme Yönetim Sistemi üzerinden giriş yapacak olan üniversitelerin öğrencilerinin herhangi bir sorun yaşamaması için, kendi altyapısının Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ile entegrasyonlarını gerçekleştirmiştir. Teknik hazırlıkların tamamlanması üzerine, üniversitemiz, 6 Nisan 2020 tarihi itibarıyla uzaktan eğitim faaliyetlerinin ilk grubuna (Ek.6), öğretim elemanlarının MERGEN'i yeni tanımadan kaynaklı ufak tefek teknik problemler dışında büyük bir sorunla karşılaşmadan başlamıştır. Salgına ilişkin belirsizliklerin artması ve YÖK'ün 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Döneminin uzaktan eğitim ile tamamlanması (Ek.7) kararı üzerine; Üniversitemiz, 6 Nisan 2020 tarihinde uzaktan eğitime başlanmamış bölüm veya derslerin uzaktan eğitimle verilmesini kararlaştırmıştır. Bu kapsamda yüz yüze verilmesi planlanmış derslerin de uzaktan eğitim yoluyla verilmesi için akademik takvim 18 Mayıs 2020 tarihinde başlamış ve yoğunlaştırılmış bir program uygulanmıştır.

### **c) Uzaktan Eğitim Faaliyetlerinin Yürütülme Şekillerine İlişkin Tercihler**

Uzaktan eğitime geçiş kararıyla birlikte iki önemli husus ön plana çıkmıştır. Birincisi hangi derslerin uzaktan eğitim yöntemiyle yürütüleceği ve ikincisi ise uzaktan eğitim ile yürütülecek derslerin hangi yöntemle gerçekleştirileceği tartışmasıdır.

Üniversite yönetimi, akademik özgürlüğü ve öğretim elemanlarının uzaktan eğitim yöntemine ilişkin bilgi ve tecrübe eksikliği ile YÖK'ün önerileri doğrultusunda, hangi derslerin uzaktan eğitim yöntemiyle verilebileceği konusunda öğretim elemanlarının tercihlerinin dikkate alınması gerektiğini değerlendirmiştir. Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü, Kalite Koordinatörlüğü ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın OGRİS üzerinden oluşturduğu çevrimiçi çözümleriyle bütün bölümlerden hangi derslerin uzaktan eğitimle yürütülebileceğine ilişkin tercihler toplanmıştır (Ek.8).

Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Muhsin KAR'ın öğrencilerimizin eğitim-öğretime aradan sonra nasıl devam etmek istediklerine ilişkin sosyal medya üzerinden yaptığı bir anketinde "örgün eğitime devam edilmesi" (Ek.9) ve bir başka anketinde sınavların "yüz yüze yapılması" (Ek.10) tercihleri, gerek uzaktan eğitim ile yürütülecek dersler gerekse ölçme değerlendirme yöntemleri konusunda kademeli bir anlayışın benimsenmesi sonucunu doğurmuştur. Bu kapsamda 6 Nisan 2020 tarihinde öğretim elemanlarının tercihleri doğrultusunda uzaktan eğitime başlanan derslerin ara sınavlarının yapılma şeklinde de öğretim elemanlarına üç seçenek (Çevrimiçi Sınav, Uygulama Ödevi ve Yüz Yüze Sınav)

sunulmuştur. Ancak salgınının yayılmasını engellemek için alınan tedbirlerle ilgili YÖK'ün bilgilendirmesine paralel olarak, ara sınavı Yüz Yüze Sınav şeklinde yapılması planlanan derslerin sınavlarının da diğer iki seçenekten biriyle yapılması kararlaştırılmıştır (Ek.11)

#### **d) Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Yapılan Destek Çalışmaları**

Uzaktan eğitime geçiş sürecinde tüm paydaşları sağlıklı ve düzenli bir şekilde tek merkezden bilgilendirmek ve yönlendirmek için Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğüne özel bir internet sayfası oluşturulmuştur.

Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü internet sayfası, öğrencilere ve öğretim elemanlarına yönelik, uzaktan eğitim, uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji, uzaktan eğitim sürecine ilişkin kararlar, uzaktan eğitim iş akışı, uzaktan eğitim faaliyetlerinin denetlenmesi, uzaktan eğitim sürecinde gerekli olan materyallere ilişkin bilgilendirme, hazırlama, yönlendirme ve uygulama boyutlarını dikkate alacak şekilde planlanmıştır.

*Yönetim* menüsü altında, Koordinatörlük, Uzaktan Eğitim Takımları; *Uzaktan Eğitim* menüsü altında, Uzaktan Eğitim ve Öğrenme Yönetim Sistemi hakkında bilgilendirme ile sıkça sorulan sorular; *Senato Kararları* altında, uzaktan eğitim ile ilgili bütün senato kararları; *Rehber ve Formlar* menüsü altında, MERGEN Rehberi, Dosya Paylaşım Sistemleri, Uzaktan Eğitim İş Akış Rehberi, Çevrimiçi Sınav Rehberi, Haftalık Ders İzence ve Telif Hakkı Rıza Beyanı Formu, Uzaktan Eğitim Ara Sınav Yöntemi Rıza Beyan Formu; *Materyal Örnekleri* menüsü altında, Video Ders kaydı, PDF Ders Dokümanı, PowerPoint Ders Dokümanı, PowerPoint Sesli Ders Dokümanı ve Grafik Tablet hakkında çevrimiçi ders materyalleri; *MERGEN* menüsü altında, MERGEN'e Giriş ve Haftalık Canlı Ders Programına yer verilmiştir (Ek.12).

#### **e) Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Yapılan İletişim Çalışmaları**

Uzaktan eğitimin gündeme gelmesi, öğrencilerimizle üniversitemiz arasındaki aidiyet bağı ve bu bağın korunmasını gündeme getirmiş ve bu husus öğrencilerimize yönelik etkili bir iletişim stratejisinin geliştirilmesi ve uygulanmasını gerekli kılmıştır. Bu bağlamda, 13 Mart 2020 tarihinde 3 (üç) hafta eğitim öğretime aniden ara verilmesi ve eğitimin nasıl devam edeceğine ilişkin belirsizlikler ile uzaktan eğitime geçiş hazırlıkları ve eğitimlere başlanması noktasında öğrencilerimizle iletişimi canlı tutacak mekanizmalar geliştirilmiştir. Başta Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü internet sayfasının sürekli güncel tutulması olmak üzere, öğrencilerimize süreçle ilgili olarak e-posta gönderilmesi, Senato Kararlarının üniversitemizin sosyal medya hesabından (@NOHUniversitesi) sürekli olarak duyurulması, OGRİS üzerinden



öğretim elemanlarının öğrencilerle karşılıklı iletişimini sürdürecektir iyileştirme çözümlerinin gerçekleştirilmesi sağlanmıştır (Ek.13).

Uzaktan eğitim sürecinin öğrencilerimiz kadar öğretim elemanlarımız için de yeni bir durum olması öğretim elemanı-öğrenci ilişkilerini yeni bir boyuta taşıdığından, öğrenciler uzaktan eğitim iletişim kuralları hakkında bilgilendirilmiştir. Ayrıca Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Muhsin KAR, öğretim elemanlarımıza, eğitimde liderlik perspektifi ile hareket edilerek öğrencilerle iletişimin sürdürülmesini öneren, süreç hakkında bilgilendiren, motive eden ve gayret, işbirliği ve desteklerini takdir eden e-postalar göndermiştir (Ek.14).

### **C. UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ**

Salgınla ilgili gelişmelere ve YÖK'ün yönlendirmelerine göre, üniversitemiz, uzaktan eğitime geçişte iki yeni akademik takvim benimsemiştir. Uzaktan eğitime geçişi ve yürütülmesi görece uygun olan bölüm / program / derslere 6 Nisan 2020 tarihinde ve daha çok uygulamalı derslerin olduğu ve dolayısıyla yüz yüze yoğunlaştırılmış bir şekilde yapılması düşünülen ancak salgının yayılmasını engellemek için yüz yüze yapılması imkânsızlaşan derslerin uzaktan eğitimine 18 Mayıs 2020 tarihinde başlanmıştır. İlki Yeni Akademik Takvim olarak adlandırılmış, 6 Nisan 2020 tarihinde başlamış ve 5 Haziran 2020 tarihinde tamamlanmış ve ikincisi Yoğunlaştırılmış Akademik Takvim olarak adlandırılmış, 18 Mayıs 2020 tarihinde başlamış ve yoğunlaştırılmış bir şekilde yürütülerek, 12 Haziran 2020 tarihinde tamamlanmıştır.

“Yeni Akademik Takvim” ile “Yoğunlaştırılmış Akademik Takvim” kapsamında derslerin uzaktan eğitimle yapılmasını takiben ara sınavlara teknolojik imkânsızlıklar ve bilgiye erişimde yaşanan sorunlar nedeniyle giremeyen öğrencilere Mazeret Sınav Hakkı verilmesi (15-21 Haziran 2020) ile her iki akademik takvim senkronize edilmiş, 29 Haziran-5 Temmuz 2020 tarihleri arasında Genel Sınavlar ve 20-26 Temmuz tarihleri arasında ise Bütünleme Sınavları yapılmıştır.

Son olarak, Üniversitemizde COVID-19 salgını nedeniyle uzaktan eğitime geçilmesi ve yaz okulunun takvim sıkışıklığı nedeniyle açılmayacak olmasından dolayı Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim- Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin Sınav Şekilleri ile ilgili 26. maddesinin d) maddesinde yer alan “tek ders sınavının” 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı ile sınırlı olmak ve Yönetmelikteki ilkeler aynı kalmak kaydıyla bu yıl “üç ders sınavı” olarak uygulanması kabul edilmiş ve bu sınavların ise 24-26 Ağustos 2020 tarihlerinde yapılması planlanmıştır.

### **a) Uzaktan Eğitimde Kalite Güvence Tedbirleri**

Uzaktan eğitime geçiş ile birlikte hem eğitim-öğretimin hem de ölçme ve değerlendirmenin niteliği gündeme gelmiştir. Bu bağlamda uzaktan eğitime geçiş hazırlıkları yapılırken, Üniversitemiz Senatosu, uzaktan eğitim yöntemlerine (senkron / asenkron) göre, her bir yöntemde yürütülecek derslere ilişkin uzaktan eğitim materyallerinin taşınması gereken asgari koşulları belirlemiştir (Ek.15 ). Üniversitemiz Bilgi Paketinde yer alan derslere ilişkin Öğrenme Kazanımlarının yakalanması ve Program Yeterliliklerinin sağlanması için sürecin Bölüm Başkanlıkları ve Dekanlık / Müdürlükler tarafından Haftalık Ders İzlençe ve Telif Hakkı Rıza Beyanı Formu ile takip edilmesi ve ders materyallerinin asgari kriterleri sağladığının kontrol edilmesi ve denetlenmesi öngörülmüştür (Ek.16). Akademik hiyerarşi içerisinde asgari kriterlere uyulması ve ders materyallerinin zenginleştirilmesine yönelik sık sık paylaşımlarda bulunulmuştur. Benzer şekilde gerek Çevrimiçi Sınav gerekse Uygulama Ödevi yöntemiyle yapılan sınavların denetimsiz bir şekilde yapılıyor olması nedeniyle, salt bilgi yerine analize / senteze dayalı bir şekilde hazırlanması ve Çevrimiçi Sınav için mümkün olduğunca çok sayıda ve türde soru hazırlanması önerilmiştir (Ek.15)

### **b) Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Tecrübe Paylaşımı**

Uzaktan eğitim sürecine hızlı geçiş ve öğretim elemanlarımız için yeni eğitim-öğretim ile ölçme ve değerlendirme yöntemleri, bu süreçte tecrübe paylaşımını da önemli hale getirmiştir. Gerek derslerin daha etkin ve etkili şekilde yürütülmesi gerekse Öğrenme Yönetim Sisteminin (MERGEN) sunduğu sınav modülünden daha fazla yararlanılması düşüncesiyle akademik birimlerimizde çevrimiçi tecrübe paylaşım etkinlikleri düzenlenmiştir. Tecrübe paylaşımı, çevrimiçi sınavların denetimsiz olarak yapılıyor olması, bu durumun sınavların güvenliğini ciddi olarak tehdit etmesi ve dolayısıyla sınavların Uygulama Ödevi şeklinde yapılması gerektiğine ilişkin oluşan değerlendirme üzerinde etkili olmuştur. Bu kapsamda ara sınavlarda Uygulama Ödevi tercihinde bulunan öğretim elemanlarımızın bir kısmının sınav modülüne ilişkin birim bazında yapılan tecrübe paylaşımları sonrasında Genel Sınavlar için Çevrimiçi Sınavı tercih ettikleri gözlenmiştir.

### **c) Uzaktan Eğitim Sürecinde Psiko-Sosyal Destek Çalışmaları**

Uzaktan eğitim sürecinde “Gençlik Danışma Merkezi’nde” görev yapan uzman psikolog tarafından da Microsoft Teams uygulaması üzerinden görüntülü görüşme suretiyle danışanlarla görüşmelere devam edilmiştir. 1 Mayıs 2020 itibarıyla çevrimiçi görüşmeler başlamış olup 2020 yılında 31’i kadın ve 9’u erkek olmak üzere toplam 40 öğrenci ile 7 kadın

personel merkeze başvurmuştur. Başvuranların 13 tanesinin görüşmeleri çevrimiçi gerçekleştirilmiştir. Yüz yüze görüşmeler 45 dakika sürerken, çevrimiçi görüşmelerin yaklaşık 20 dakika sürdüğü uzman psikolog tarafından belirtilmiştir.

#### **d) Uzaktan Eğitim Sürecinde Özel Eğitim Gerektiren Öğrencilere Yönelik Çalışmalar**

Engelli üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecine dâhil olmada yaşadıkları sorunları izlemek de süreci onlar için kolaylaştırmak açısından önemlidir. Bu problemler ve çözüm önerileri engelli öğrencilerimize ders veren öğretim elemanları ve engelli öğrenciler olmak üzere iki boyutta ele alınarak “Engelli Öğrenci Birimi” tarafından raporlanmıştır. Yapılan görüşmeler canlı ve cansız derslere, ders materyallerine ve sınav içeriklerine erişim ile sınavlarda yaşanan problemler doğrultusunda ele alınmıştır. Öğrenciler ve dersi veren öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde öğrenciler de öğretim elemanları da erişimle ilgili herhangi bir problem yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Ancak engelli öğrenci birimi, dudaktan okuma ile dersleri takip eden öğrencilerimiz için görüntü kalitesinin iyileştirilmesi ve görme engelli öğrencilerimiz için dersler canlı yapılacaksa, dersten önce ders dokümanlarının paylaşılmasının önemli olduğunu vurgulamaktadır. Yine sıkça tercih edilen canlı ders uygulamalarının çoğunda (örneğin Zoom), görme engelli öğrenciler ders anında öğretim elemanının yansıttığı sunuyu ekran okuyucusu ile okuyamamaktadır. Ekran paylaşımı yöntemiyle yapılan tüm uzaktan eğitim paylaşımlarının görme engelli öğrenciler için erişilemez durumda olduğu göz önüne alınmalıdır. Bu nedenle uzaktan eğitimi görme engelli öğrenciler için erişilebilir hale getirecek teknolojilerin ve yazılımların kullanılması gerekmektedir. Uzaktan eğitimi gerçekleştirme noktasında kullanılacak platformların erişilebilir olmasının teknik açıdan yolu açılmalıdır.

Yapılan görüşmelerle ve elde edilen bilgiler doğrultusunda öğrencilerimiz ders materyallerine erişim konusunda bir problem yaşamadıklarını belirtmekle birlikte yine engelli öğrenci birimi bazı öneriler sunmaktadır. Ders materyalleri konusunda özellikle işitme engelli öğrenciler için hazırlanan videolarda alt yazıların bulunmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde öğrencilerimizin video içeriklerini anlamaları güçleşmektedir. Yine işitme yetersizliğinden etkilenen öğrencilerimize verilen ders dokümanlarının dilinin öğretim elemanlarımız tarafından gözden geçirilip sadeleştirilmesi öğrencilerimizin ders dokümanını anlamasını kolaylaştıracaktır. PDF veya fotoğraf olarak yüklenen ders materyallerinin görme engelli öğrenciler için erişilebilir hale getirilerek yüklenmesi örneğin görme engelli öğrencilerin işlerini kolaylaştırmak adına materyallerin Word veya içinde arama yapılabilir

(searchable) PDF formatlarında yüklenmesi gerekmektedir. Ödev hazırlama yönergelerinin engelli öğrencilerin özellikleri ve gereksinimleri doğrultusunda hazırlanmasına dikkat edilmelidir. Özellikle dokümanlarda bulunan görsel içeriklerin yazılı olarak betimlenmesine dikkat edilmelidir. Salgın sürecinden önce okuyucu ve işaretleyici ile sınava girmeye ihtiyaç duyan görme engelli öğrenciler ve bilişsel yetersizliği olan öğrenciler bu süreçte bilgisayar üzerinden sınavlarını almakta güçlük yaşadıklarını belirtmişler ve bu durumda olup engelli öğrenci birimine başvuran öğrencilerimiz için gerekli düzenlemeler yapılmış YÖK'ün önerileri doğrultusunda gerekli tedbirler alınmıştır. Engelli öğrenciler sistem üzerinde çevrimiçi sınavlara girdiklerinde içerik açısından gerekli düzenlemeler yapılarak, ek süre verilmesi konusunda öğretim elemanlarının duyarlı olması önemlidir. Öğrencilerin okuyucu işaretleyici talepleri değerlendirilmeli öğrenciye okuyucu tahsis edilerek sınavın kayıt altına alınmasını sağlayacak tedbirler öğrencinin eğitim aldığı birimler tarafından sağlanmalıdır. Engelli öğrencilerin sınavlarına yönelik her türlü değişiklik ve düzenlemenin öğrencinin özel gereksinimine uygun olacak şekilde üniversitemizin ilgili birimleri tarafınca yapılması gerekmektedir.

#### **e) Uzaktan Eğitim Sürecinde Uluslararası Öğrencilerin Durumu ve Değişim Programları ile İlgili Çalışmalar**

Uzaktan eğitim sürecinde uluslararası öğrencilerimizin karşılaştıkları güçlükler ile iyileştirilmesi gereken yönlerin belirlenmesi için “Uluslararası İlişkiler Koordinatörlüğü” tarafından öğrencilere Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketi yapılmıştır. Ankete katılan 39 uluslararası öğrencimiz ilk birkaç haftaki dersler hariç genel olarak çevrimiçi derslere ulaşım konusunda sorun yaşamadıklarını, zaman zaman internete ulaşamama durumu olduğunu, derslere uzaktan odaklanma ve anlama noktasında ilave problemlerle karşılaşabildiklerini ancak ders kaynaklarının sürekli ulaşılabilir olmasının bu sorunu azalttığını belirtmişlerdir. Dersin öğretim elemanları ile iletişim noktasında %77 oranında öğrencinin sorun yaşamadığı, ders planına göre içeriklere ve sınavlarla ilgili bilgilere ulaşabildikleri ortaya konulmuştur. Çevrimiçi sınavlar ve uygulama ödevleri noktasında ise genel olarak bir sorun yaşamadıkları bununla birlikte bütün öğrencilerin karşılaşabileceği teknik aksaklıkların olduğunu anket sonuçları göstermektedir.

Salgın süreci değişim programı öğrencilerini ve değişim programları kapsamında yapılması planlanan faaliyetleri de etkilemiş olup bir takım tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmıştır. Üniversitemizde bulunan değişim programı öğrencileri uzaktan eğitim sisteme dâhil olmuştur. Erasmus+ değişim programları 2018 ve 2019 akademik dönemleri proje tarihleri

uzatılmış ve ek sözleşmeler imzalanmıştır. Giden ve gelen öğrenciler ile personel hareketliliği kapsamında süreç aşağıda açıklandığı şekilde yönetilmiştir:

- **Giden Öğrenci:** Değişim programları kapsamında giden öğrencilerimizin mağduriyet yaşamamaları için Türkiye Ulusal Ajansının talimatları çerçevesinde Üniversitemiz Senatosu tarafından kararlar alınmış ve öğrencilerimizin eğitim-öğretim süreçlerinin olumsuz etkilenmesinin önüne geçilmiştir. Giden öğrencilerimizin gittikleri ülkenin ve üniversitenin uyguladığı eğitim-öğretim sistemine katılmaları veya istekleri doğrultusunda Üniversitemize dönebilmeleri ve eğitim-öğretimlerine kaldıkları yerden devam edebilmeleri seçenekleri sunulmuştur. Değişim programını yarıda kesip feragat ettiğini bildiren ve eğitim-öğretimine Üniversitemizde devam etmek isteyen öğrencilerimizin herhangi bir hak kaybına uğramasının Üniversitemiz Senato Kararı ile yine aynı şekilde önüne geçilmiş ve öğrencilerimiz Enstitü/Fakülte/Yüksekokul kurul kararlarıyla Üniversitemiz uzaktan eğitim sistemine (MERGEN) dâhil edilmiştir. Değişim programları kapsamında giden tüm öğrencilerimizin (süreci tamamlayan veya yarıda kesip dönen) hakları Üniversitemiz Senato kararı ile güvence altına alınmış olup öğrencilerimizin ders intibak işlemleri yapılmıştır. Ulusal Ajansın direktifleri doğrultusunda, Erasmus+ Değişim Programı ile giden ve öğrenimini yarıda kesen öğrencilerimize, maddi bir mağduriyet yaşamamaları adına Üniversitemiz Senato kararı ile belirli miktarda maddi destek sağlanmıştır. 2020-2021 Akademik Yılında Erasmus+ Değişim Programından faydalanmak isteyen öğrencilerimizin seçimi için 14.03.2020 tarihinde yapılacak yabancı dil seviye tespit sınavı Yeni Tip Korona virüs tedbirleri çerçevesinde ileri bir tarihe ertelenmiştir (1 Temmuz 2020). Erasmus+ gibi değişim programlarının devamlılığı önem arz ettiği için, gerekli tedbirler alınarak sürecin devamlılığı kısıtlı da olsa sağlanmıştır. Yurtdışı eğitim kurumlarıyla, partner üniversitelerle ve büyükelçiliklerle olan koordinasyon halindeki çalışmalar neticesinde giden öğrencilerimizin mağduriyet yasamalarının önüne geçilmiş olup bu dönemde başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

- **Gelen Öğrenci:** Değişim programları kapsamında 2019-2020 Akademik Yılında Üniversitemize gelen tüm öğrencilere, Üniversitemiz bünyesinde bulunan öğrencilere tanınan tüm haklar aynı şekilde tanınmıştır. Değişim programları ile gelen öğrencilerimiz uzaktan eğitim sistemimize dâhil edilmiş olup söz konusu sürece gerek ülkemizden gerekse kendi ülkelerinden çevrimiçi olarak katılmalarına olanak sağlanmıştır. Değişim programını yarıda kesip ülkelerine dönmek isteyen veya programa devam edip uzaktan eğitimini ülkelerinden devam ettirmek isteyen öğrencilere de gerekli kolaylıklar sağlanmıştır. Gelen değişim programı öğrencilerinin Üniversitemize bu süreçte adaptasyon sağlamaları için geleneksel hale gelen sosyal organizasyonlar ve bazı oryantasyon programları söz konusu salgın

nedeniyle online (çevrimiçi) yapılmıştır. Salgın sebebiyle ülkesinde yetersiz sağlık hizmeti alacağını düşünen veya seyahati esnasında hastalık riski almak istemeyen öğrencilerimize Üniversitemizde kaldıkları süreç içerisinde maddi ve manevi destekler de sağlanmıştır. Bu öğrencilerimizin derslerini seçmiş oldukları yabancı dilde çevrimiçi alabilmeleri içinde gerekli destekler sağlanmıştır. Ülkelerinin sınırları açılması durumunda öğrencilerimiz ülkelere güvenli bir şekilde gönderilmiştir. Ancak sınırları kapalı olan ve kendilerine tanınan zamandan fazla kalmak zorunda kalan öğrencilerimize, kalacak yer desteği gibi destekler de sağlanmıştır.

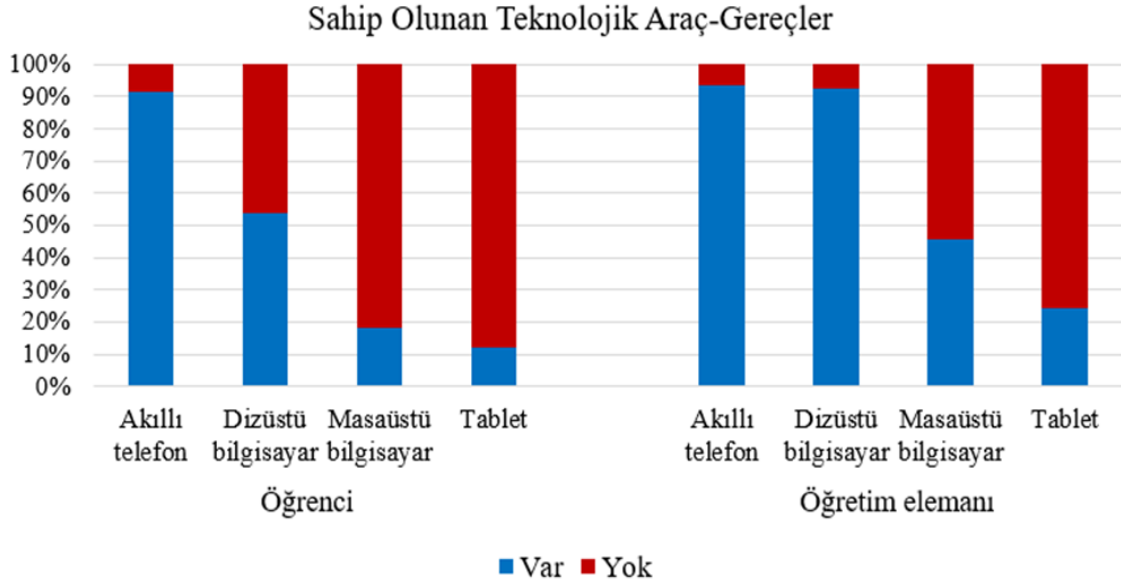
- **Personel Hareketliliği:** Personel hareketliliği için alınan tedbirler kapsamında; gelen personel hareketliliği için yurtdışı partnerlere programa çevrimiçi katılma imkânı tanınmıştır. Yine aynı şekilde giden personelin de bu imkânı kullanabilmesine olanak sağlanmıştır. Ayrıca giden personelin Salgın sebebiyle yurtdışına gidememesi durumunda uğradığı zararlar maddi ve manevi olarak karşılanmıştır ve personel hareketliliği projeleri uzatılmıştır.

#### **f) Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Paydaş Görüşleri**

Uzaktan eğitime geçiş hem öğrenciler hem de öğretim elemanları için yeni bir eğitim-öğretim yöntemi olduğundan ve salgının devam etmesi durumunda ilerleyen dönemlerde sürdürülme durumu söz konusu olduğundan, Üniversitemiz Kalite Koordinatörlüğü paydaşlarımıza (öğrencilerimize ve öğretim elemanlarımıza) yönelik iki ayrı anket çalışması yapmıştır. Bu kapsamda uzaktan eğitim sürecine yönelik iç paydaşlarımızın tutumlarının, yetkinlik düzeylerinin, memnuniyet durumlarının, sisteme erişim imkânlarının, paylaşılan ders içeriklerine bakış açılarının ve sürecin önündeki engellerin belirlenmesi için aynı faktör yapısına sahip öğrenci ve öğretim elemanı anketleri hazırlanmış ve Üniversitemizde uygulanmıştır (Ek.17). Ankete 1923 öğrenci ve 258 öğretim elemanı katılmıştır.

Çalışma kapsamında elde edilen sonuçlar aşağıda listelenmiştir:

1. Öğrenci ve öğretim elemanlarının sahip olduğu teknolojik araç gereçlerin sıklığı incelendiğinde sıralamanın akıllı telefon, dizüstü bilgisayar, masaüstü bilgisayar ve tablet şeklinde olduğu görülmüştür. Öğretim elemanlarının yaklaşık %93'ünde akıllı telefon bulunmasına rağmen öğrencilerde bu oran %91'dir. Her iki grubun dizüstü bilgisayar bulunma sıklığı incelendiğinde öğretim elemanlarında bu oran %92 iken öğrencilerde %54'tür. Bu bulgu öğretim elemanlarının ders içeriği oluşturmada ağırlıklı olarak dizüstü bilgisayarlarını kullandıklarını ve öğrencilerin de ders içeriklerini takip etmede ağırlıklı olarak akıllı telefonlarını kullandıklarını göstermektedir.



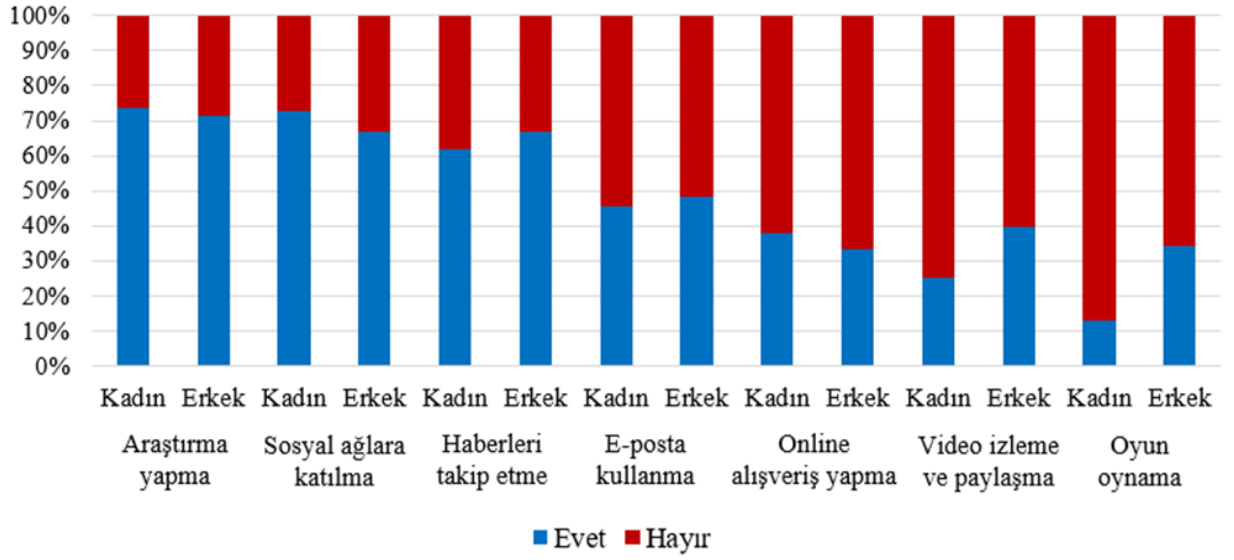
2. Anket sonuçları öğrencilerin yaklaşık %1'inin (19 öğrenci) akıllı telefon, dizüstü bilgisayar, masaüstü bilgisayar ve tableten hiçbirine sahip olmadıklarını göstermektedir. Bu durum, az da olsa bazı öğrencilerimizin uzaktan eğitim sürecinde paylaşılan ders içeriklerine erişimde ciddi sıkıntılar yaşadıklarını göstermektedir.

3. Ankete katılan öğrencilerin yaklaşık üçte biri evlerinde İnternet bağlantısı olmadığını belirtmiştir. Bu bulgu bu öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde paylaşılan ders içeriklerine mobil İnterneti kullanarak ulaştığını, İnternet kotası olmayanların da akraba, komşu ya da başka bir tanıdığının İnternetini kullandıkları ifade etmektedir.

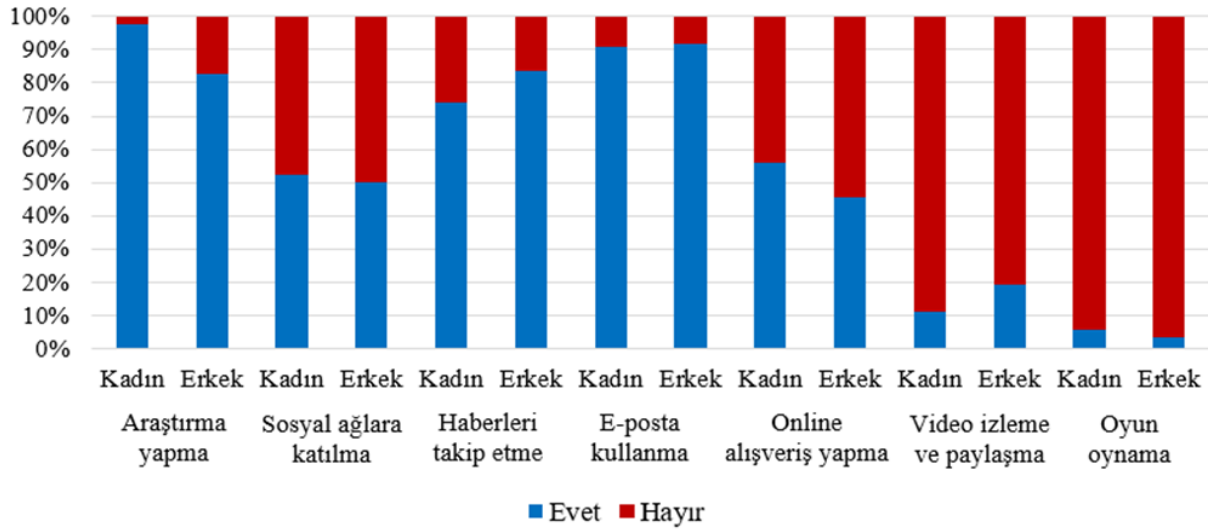
4. Öğrencilerin günlük ortalama İnternet kullanım süreleri incelendiğinde gerek kadınlarda gerekse erkeklerde baskın değer 2-3 saat olduğu görülmesine rağmen erkek öğretim elemanları için bu değer 4-5 saat ve kadın öğretim elemanları için 2-3 saattir. Kadın öğretim elemanlarının 6-7 saat ve 8 saat üzeri kullanım oranları erkeklerden yüksektir.

5. Öğrenciler İnterneti daha çok araştırma yapmak, sosyal ağlara katılmak ve haberleri takip etmek için kullanırken, öğretim elemanları araştırma yapmak, e-posta kontrolü yapmak ve haberleri takip etmek için kullanmaktadır. Öğrencilerde İnterneti oyun oynamak için kullanan erkeklerin sayısı kızların sayısının iki katından fazladır.

### Öğrencilerin İnternet Kullanım Amaçları



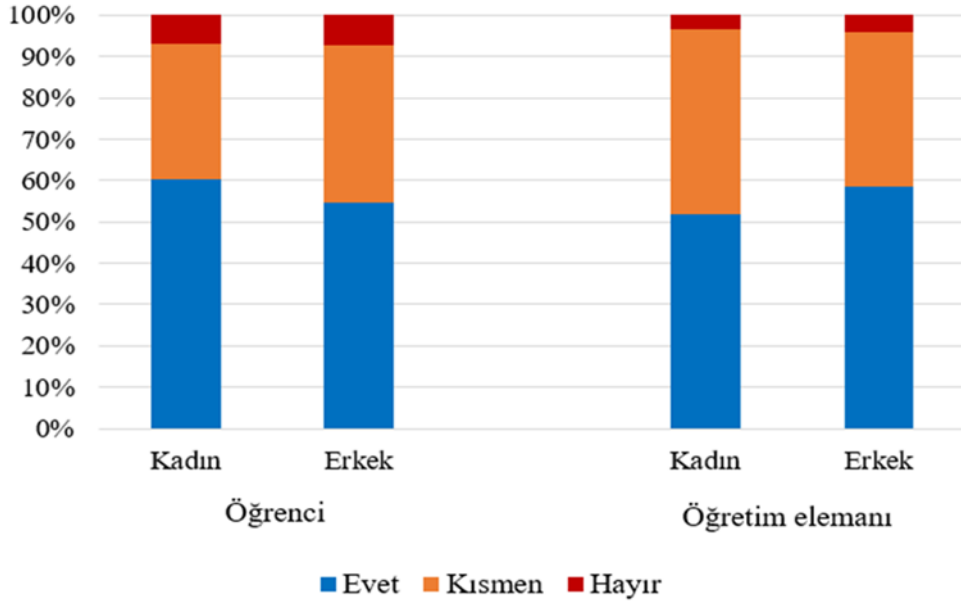
### Öğretim Elemanlarının İnternet Kullanım Amaçları



6. MERGEN öğrenme yönetim sistemini kullanma konusunda sahip oldukları bilgi ve becerilerin yeterliği sorulduğunda gerek öğrenciler gerekse öğretim elemanlarının yaklaşık %60'ı kendilerini yeterli hissederken %35'i kısmen yeterli görmüş ve yaklaşık %5'i de yetersiz olduğunu belirtmiştir. Kısmen yeterli olanların da eksikleri olduğunu varsayarsak aslında her beş öğretim elemanından ikisi kendini bazı işlemleri yapma konusunda yetkin görmemektedir. Mevcut eksiklikler eğitimcilerin eğitimi kapsamında düzenlenecek bir süreç ile kendini yeterli görmeyen sayının düşmesi sağlanarak durum çözüme kavuşturulabilir.

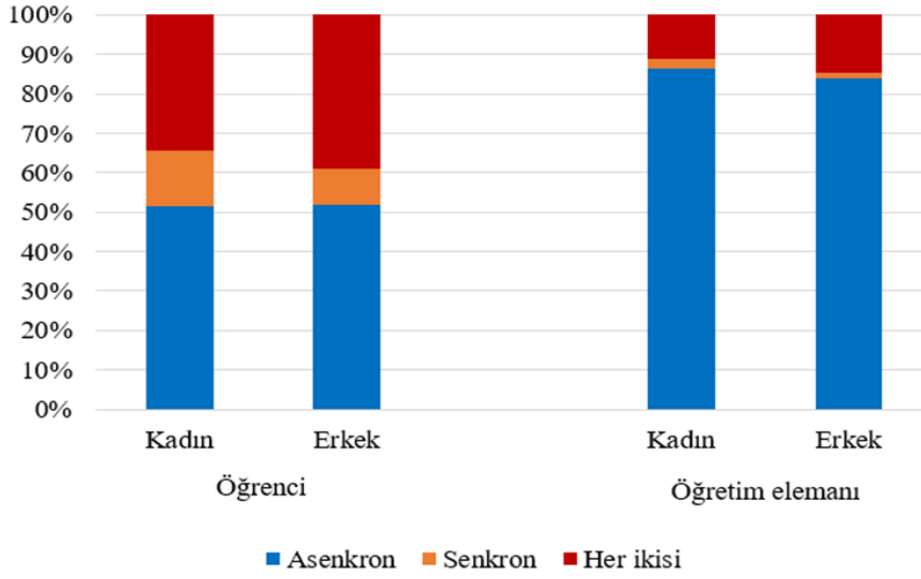


### Mergen Kullanımı Özyeterlik Düzeyleri



7. Öğrenci ve öğretim elemanlarının kullandıkları uzaktan eğitim yöntemi incelendiğinde her iki grup için de baskın yöntemin asenkron yöntem olduğu görülmektedir. Asenkron yöntemi hibrit yöntemin takip ettiği belirtilmiştir. En seyrek kullanılan uzaktan eğitim yöntemin ise senkron yöntem olduğu ifade edilmiştir. Öğretim elemanları %80-85 oranında asenkron uzaktan eğitimi kullandıklarını ifade derken, öğrenciler %50-55 oranında asenkron uzaktan eğitimi kullandıklarını %35-40'da senkron uzaktan eğitim kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu farklılık öğrencilerin grup çalışması gibi sebeplerle akranlarıyla ders kapsamında yaptıkları görüşmeleri ya da etkileşimleri de bu kapsamda değerlendirdikleri ile açıklanabilir.

### Kullanılan Uzaktan Eğitim Yöntemleri



8. Cinsiyet bazında uzaktan eğitime yönelik tutum, memnuniyet, altyapı yeterliği ve paylaşılan ders içerikleri istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık gösteriyor. Kadınlar paylaşılan ders içeriği ve memnuniyet ile ilgili maddelerde daha yüksek puan verirken, erkekler tutum ve altyapı yeterliği konularında daha yüksek puan veriyorlar.

9. Yüksek akademik not ortalamasına sahip öğrenciler erişim, ders içeriği, yetkinlik ve memnuniyet alt boyutlarında düşük ortalamaya sahip öğrenciler ile karşılaştırıldığında anlamlı düzeyde yüksek puan ortalamasına sahipler. Bu durum yüksek not ortalamasına sahip öğrencilerin motivasyonlarının da yüksek olması ile açıklanabilir.

10. Program türü bağlamında elde edilen bulgulara göre lisansüstü programlardaki öğrencilerin uzaktan eğitimin ankette ölçülen tüm alt boyutlarına bakış açıları diğer programlardan daha yüksektir.

11. Sadece asenkron uzaktan eğitim yöntemini deneyimleyen öğrenciler diğer yöntemleri deneyimleyen öğrencilere kıyasla alt boyutlara daha düşük puan vermiştir. Uzaktan eğitim yöntemlerinin senkron ya da en azından hibrit yapılması uzaktan eğitime bakışı olumlu yönde geliştirebilecektir.

12. Cinsiyet bağlamında öğretim elemanlarının alt boyut puanlarının arasında anlamlı düzeyde farklılık yoktur. Öğrencilerde olduğu gibi öğretim elemanlarında da en düşük puan ortalamaları uzaktan eğitime yönelik tutumda kendini göstermektedir. Gerek öğrencilerin gerekse öğretim elemanlarının çoğu uzaktan eğitimi yüz yüze eğitime tercih etmemektedir..

13. Düşük mesleki kıdeme sahip öğretim elemanlarının memnuniyet hariç diğer tüm alt boyutlara verdiği puan ortalamaları daha yüksektir. Ancak anlamlı düzeyde farklılık uzaktan eğitim sistemine erişim, uzaktan eğitimde altyapı yeterliği ve uzaktan eğitimin sisteminin kullanımında yetkinlik alt boyutlarında vardır.

14. Kullanılan uzaktan eğitim yöntemleri dikkate alındığında öğretim elemanlarının uzaktan eğitim alt boyut puanları istatistiksel olarak farklılık göstermemektedir. Bu durum öğrenciler açısından kullanılan öğretim yöntemi farklılık göstermesine karşın öğretim elemanları için bir farklılık yaratmadığını ifade etmektedir.

Anket çalışmasında uzaktan eğitimden memnuniyet durumları da incelenmiştir. Öğrenciler için uzaktan eğitim sürecinden genel anlamda memnuniyetin yanı sıra üniversitenin süreci yönetiminden memnuniyet, paylaşılan ders içeriklerinden memnuniyet ve öğretim elemanlarından memnuniyet durumları incelenirken öğretim elemanları için uzaktan eğitim sürecinden genel anlamda memnuniyet, üniversitenin süreci yönetiminden memnuniyet ve öğrencilerden memnuniyet durumları araştırılmıştır. Öğrenci ve öğretim elemanları bağlamında elde edilen puan ortalamaları sırasıyla Tablo 1 ve Tablo 2’de verilmektedir.

**Tablo 1. Öğrenci Memnuniyet Durumları**

Alt boyut	Ortalama puan
Uzaktan eğitimden genel anlamda memnuniyet	3.47
Üniversitenin uzaktan eğitim sürecini yönetiminden memnuniyet	3.50
Uzaktan eğitim sürecinde paylaşılan ders içeriklerinden memnuniyet	3.55
Uzaktan eğitim sürecinde öğretim elemanlarından memnuniyet	3.39

**Tablo 2. Öğretim Elemanları Memnuniyet Durumları**

Alt boyut	Ortalama puan
Uzaktan eğitimden genel anlamda memnuniyet	3.47
Üniversitenin uzaktan eğitim sürecini yönetiminden memnuniyet	3.95
Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerden memnuniyet	3.07

Uzaktan Eğitim Sürecinin kalitesinin artırılması amacıyla Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü ve Kalite Koordinatörlüğü işbirliğiyle Üniversitemiz akademik personeline yönelik düzenlenen “Uzaktan Eğitimde Kalite” temalı etkinlik 22 Temmuz 2020 Çarşamba günü saat 14:00’da gerçekleştirilmiştir (<http://www.ohu.edu.tr/kalitekoordinatörlugu/manset/12531>). Hacettepe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Arif Altun’un “Uzaktan Eğitimde Etkili Ders Tasarımı” ve Atatürk Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Selçuk Karaman’ın “Uzaktan Öğretimde Etkileşim ve

Katılımın Sağlanması" başlıklı sunumlarının yer aldığı etkinliğin moderatörlüğünü Üniversitemiz Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Cahit Tağı Çelik yürütmüştür. Üniversitemizde görev yapan öğretim elemanlarının Zoom programı üzerinden katılımıyla gerçekleşen etkinlik yoğun ilgi görmüştür. Etkinlik sonunda katılımcıların "Uzaktan Eğitimde Kalite" etkinliğini değerlendirebilmeleri amacıyla beş sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Ankete katılan 56 öğretim elemanının yanıtları incelendiğinde ise katılımcıların yaklaşık %88'i etkinliğin beklentilerini karşıladığını belirtmiştir. Ankete katılanların yaklaşık %96'sı ise "Uzaktan Eğitimde Kalite" etkinliğinde edindiği bilgi ve becerilerden uzaktan eğitim sürecinde yararlanabileceğini düşünmektedir.

#### **g) Bilgi İşlemce Yürütülen Destek Faaliyetleri**

Uzaktan eğitime geçiş sürecinde Bilgi İşlem Daire Başkanlığı bir çözüm ortağı olarak çalışmış, dinamik bir yöntem ve zaman yönetimi ile aşağıdaki faaliyetleri gerçekleştirerek önemli katkılar sağlamıştır:

- Akademisyenlerin OGRIS üzerinden öğrencilerle iletişim kurabilmesi için mesajlaşma modülü geliştirildi.
- Birimlerin uzaktan eğitimle yürütülecek dersleri ve uzaktan eğitim yöntemini seçebilmesi için OGRIS te bir arayüz geliştirildi.
- Uzaktan eğitimle yürütülecek dersler için Anadolu Üniversitesi tarafından istenilen dosya formatında dersler, öğrenci ve akademisyen bilgisi tabloları oluşturuldu.
- EBYS uzaktan erişime açıldı.
- Tıp Fakültesi uzaktan eğitim sürecinde gerekli olan yazılım satın alındı.
- Kayıt dondurma başvurularının otomasyon üzerinden alınması sağlandı.
- Senato kararlarının EBYS üzerinden oluşturulup imzaya açılması sağlandı.
- Üniversitemiz mevcut lisansları kapsamında Microsoft Teams etkinleştirildi. Kullanıcı oluşturmada otomasyon sistemleri ile entegrasyonu sağlandı.
- Staj ve Yaz Okulu işlemlerinin uzaktan yürütülebilmesi için İstek Yönetim Sistemi (İYS) modülü oluşturuldu. Sonrasında kapsamı genişletilerek öğrenci işleri ve mezuniyet işlemlerine ilişkin taleplerin yürütülmesi amacıyla genişletildi.
- EBYS üzerinde Haftalık Ders İzlenç ve Rıza Formu oluşturuldu
- EBYS üzerinde Uzaktan Eğitim Ara Sınav Yönetimi Beyan Formu oluşturuldu.
- EBYS üzerinde Uzaktan Eğitim Genel Sınav Yöntemi Beyan Formu oluşturuldu.
- Bilgisayar laboratuvarı ve kütüphane kullanımını için başvuru sayfası hazırlandı.

- Uzaktan eğitim altyapısının üniversite bünyesinde oluşturulması için ihtiyaçların belirlenmesi amacıyla komisyon kuruldu.

#### **D. UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE FIRSATLAR, GÜÇLÜKLER VE ÖNLEMLERİN YÖNETİMİ**

Covid-19 salgın sürecinde Üniversitemizin uzaktan eğitim altyapısının, uzaktan eğitim ile verilen herhangi bir programın/dersin ve dolayısıyla tecrübe birikiminin olmamasına rağmen, süreç kriz yönetimi anlayışıyla idari, teknik, destek mekanizmaları ve iletişim stratejileri ile yönetilmiştir. Bu doğrultuda hızlı ve etkin bir idari yapılanmanın öngörülmesi, uzaktan eğitimin tasarlanması, planlanması ve uygulanması aşamalarında karşılaşılan güçlüklerle uygun çözümler üretilmesini kolaylaştırmıştır. Nitekim 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Döneminin 9 haftalık kısmı uzaktan eğitim yöntemiyle başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

##### **a) Uzaktan Eğitim Sürecinde Fırsatlar**

Uzaktan eğitim sürecinin yarattığı fırsatlar aşağıda sunulmaktadır:

1. Uzaktan eğitimin zaman ve mekândan bağımsız olması, öğrenci sayısı fazla olan derslerde, öğretim elemanı ve öğrenci iletişimde yaşanan sorunları azaltmış; derslik kapasitesi açısından sorun yaşanan birimlere avantaj sağlamış ve öğrencilerin ulaşım problemlerini ortadan kaldırmıştır.
2. Fırsat eşitsizliğini en aza indirme imkânı sağlamıştır.
3. Eğitim maliyetlerini düşürmüştür. Yüz yüze eğitimde kâğıt, dosya vb. araçlar sınav ve ödevlerde kullanılmakta iken, uzaktan eğitim ile hepsi dijital ortama aktarılmıştır.
4. Yaşanan salgın süreci sonucunda ortaya çıkan uzaktan eğitim süreci gerek öğretim elemanları gerekse öğrencilerin gelişimi (bilişsel, teknolojik vb.) için faydalı olmuştur. Gelecekte yaşanması muhtemel bu tür durumlara karşı tecrübe ve birikim sağlanmıştır.
5. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dijital teknolojileri kullanım becerilerinin ve dijital okuryazarlığının geliştirilmesine katkıda bulunmuştur.
6. Üniversitemiz tarafından lisanslı dijital platformlar yardımıyla uzaktan eğitim yapılabilmesi için kurumsal erişim sağlanmıştır.
7. Derslere ilişkin tüm materyal ve notların sistemde sürekli ulaşılabilir olması öğrenciler açısından kolaylık sağlamıştır. Ayrıca öğrencilere daha fazla, daha çeşitli (görüntülü, sesli vb) ve düzenli kaynak sağlama ve tüm dersler için açık ders notu altyapısı oluşturma imkânı doğmuştur. Bilgiye kolay ve hızlı bir şekilde ulaşılma imkânı sağlanmıştır. Ayrıca öğrenciler kendilerine en uygun hızda öğrenme fırsatı bulmuşlardır.

8. Sağlık veya ailevi sorunlar, çalışma zorunluluğu, maddi imkânsızlık gibi çeşitli nedenlerle eğitim öğretime katılamayacak öğrencilere uzaktan takip ederek katılma imkânı sağlamıştır. Benzer şekilde uluslararası öğrencilerin kendi ülkelerinden derslere katılabilme imkânı ortaya çıkmıştır.
9. Öğrencilerin bireysel öğrenme ve araştırma yapmalarına fırsat sağlamıştır.
10. MERGEN sistemindeki tartışma formu ile öğrencilerin eğitim-öğretime aktif katılımları kısmen de olsa sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu platform üzerinden iletişim kuran öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimine de katkı sağlanmıştır. Bu durum özellikle kendini sözlü şekilde ifade etmekte zorlanan öğrenciler için faydalı olmuştur.
11. Kullanılan sistemde, ölçme değerlendirme farklı alternatifler olması (ödev, çevrim içi sınav vb.) öğretim elemanları ve öğrencilere kolaylıklar sunmuştur.
12. MERGEN sisteminde çevrimiçi sınavların klasik ya da çoktan seçmeli gibi farklı türlerde yapılabilmesi, soruların ve şıkların karma gelmesi faydalı olmuştur. Ayrıca çevrimiçi sınavlarda öğrencilere birden fazla giriş hakkı verilebilmesi özellikle internet kesintisi yaşayan öğrenciler için faydalı olmuştur.
13. Uygulama ödevlerinin verilmesi ve teslim tarihleri arasındaki sürenin uzun oluşu sınav güvenliği açısından bazı olumsuzlukları beraberinde getirmekle birlikte birden fazla uygulama ödevi yapan öğrenciler için faydalı olmuştur.
14. Uzaktan eğitim sürecinde dersler ile ilgili bilgilerin (ders notu, duyuru, mesajlaşma vb) kayıt altına alınarak dijital olarak arşivlenmesi ve gelecekte yapılabilecek iyileştirmeler için fırsat olmuştur.

#### **b) Uzaktan Eğitim Sürecinde Karşılaşılan Güçlükler**

Uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan güçlükler aşağıda sunulmaktadır:

1. Uzaktan eğitime hazırlık için sürenin kısıtlı olması,
2. Yüz yüze yapılması zaruri olan derslerin ve sınavların da uzaktan yapılmasının zorunlu hale gelmesi,
3. Sosyal etkileşimin ortadan kalkmış olması, öğrencilerin yerleşke ortamından, disiplin içi ve disiplinler arası grup çalışmalarından uzaklaşması ve özellikle yeni başlayan öğrencilerin üniversite kültürünü tanıyamaması,
4. Üniversitemizin uzaktan eğitim altyapısı olmadığından, hem Öğrenme Yönetim Sistemini (LMS – Learning Management System) hem de fiziksel altyapısının nasıl sağlanacağı konusunda Üniversitemizin kısıtlı bütçesi ve kişisel verilerin korunması politikasına uygun olarak bir sistemin belirlenmesi probleminin olması,

5. Üniversitemizin Öğrenci Otomasyon Sisteminde (OGRİS) tanımlı olan dersler, dersleri veren öğretim elemanları ve bu derslere kayıt yaptıran öğrencilerin MERGEN'e aktarılması ile sunucu ve depolama hizmetlerinin BTK (Ankara'da) tarafından sağlanması, MERGEN sisteminin Anadolu Üniversitesi bilgi işlem birimi tarafından yönetilmesi,
6. Öğrenme Yönetim Sisteminin (MERGEN) kullanımının öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından bilinmemesi, öğretim elemanlarının bazılarının teknolojik donanım konusunda yetersiz kalması, ses kaydı ve video içeriği oluşturmaya, ders malzemesi hazırlamaya yönelik imkânlarla, ekipmana ve tecrübeye sahip olmaması,
7. MERGEN sisteminin her ders için en fazla 150 MBlık bir alan tanımlı olması ve bu nedenle dosya paylaşım sistemlerinin kullanılmasının gerekliliği ve dosya paylaşım sistemlerinin birçok öğrenci ve öğretim elemanınca bilinmemesi,
8. Asenkron yürütülen derslerde bir süre sonra ortaya çıkan verimsizlik, öğretim elemanları ve öğrencilerin motivasyon eksikliğinin bulunması, öğrenciler ile karşılıklı tartışmaların kısıtlı olması,
9. Asenkron ders içeriğine öğrencilerin her hafta zamanında erişmeleri beklenirken, kimi öğrencilerin sadece belirli haftalarda bu içerikleri topluca izlemesi ve okumaya çalışması, yaşanan internet erişim problemlerinin yanı sıra öğrencilerin her hafta ders içeriğine erişmeye dönük güdülenmelerinin zayıf olması,
10. Öğrenci devam/devamsızlıklarının sağlıklı biçimde kontrol edilememesi, sistem üzerinde öğrencilerin çevrimiçi olma süreleri gözüксе de bu sürelerin devama esasen kıyaslanabileceği bir ölçütün olmayışı,
11. Ölçme ve değerlendirme kapsamında farklı çevrimiçi değerlendirme yöntemleri doğrultusunda hazırlanan uygulamalı ödevlerin öğretim elemanlarına farklı yollarla ulaştırılabilmesi seçeneğinin (MERGEN, e-posta, sosyal medya vb.) denge ve kontrol sorununu doğurmuş olması,
12. Sınav güvenliğinin yeterince sağlanamaması,
13. Diğer platformlara yüklenen sınav sorularının (latex veya word gibi programlarda özellikle formül, tablo vb. şekilde hazırlanan) MERGEN sistemine aktarılmasındaki kısıtlılık,
14. MERGEN ile OGRİS arasında bir entegrasyonun olmaması nedeniyle MERGEN'deki sınav sonuçlarının OGRİS'e doğrudan aktarılamaması,
15. Program yeterlilikleri ve öğrenme kazanımlarına ilişkin hedefler ile öğrencilerin elde ettikleri bilgilerin beceriye dönüşüp dönüşmediğinin ölçülememesi, öğrenciye sunulan

- eğitim materyallerinin etkin kullanılıp kullanılmadığıının belirlenememesi, asenkron derslerde öğrenciden anlık geri besleme alınamaması,
16. Uzaktan eğitimde asenkron dersler için MERGEN'e yüklenen ders materyallerine (powerpoint ses kaydı, video dosyası vb) öğrenci erişimi, erişim sıklığı ve faydanabilirliğinin denetlenememesi,
  17. Çevrimiçi derslerde ve sınavlarda teknolojik imkânsızlıklar ve eşitsizlikler gibi nedenlerden dolayı dersi takip edemeyen veya sınava giremeyen öğrencilerin olması,
  18. Uygulamalı dersler için istenen ödevlerin hazırlanmasında öğrencinin donanım, ortam, maliyet ve malzeme bakımından olanaklarının sınırlı olması ve ödevlerin hazırlık sürecinde öğrencilerin gözlemlenememesi,
  19. Uygulama ödevlerinin genellikle internet üzerinden kopyala-yapıştır şeklinde yapılmış olması, öğrencilerin ödevler için sadece belirli konu/konulara odaklanması ve ders konularını ihmal etmesi,
  20. Yüz yüze değerlendirmeye veya canlı performans dayalı uygulama ödevlerinin değerlendirilmesi noktasında yaşanan sıkıntılar,
  21. Uzaktan eğitime geçiş sürecinin hızlı olması ve zaman kısıtı nedeniyle ders yükü fazla olan öğretim üyelerinin uygun ders materyalleri hazırlamada zorluklar yaşaması,
  22. Ders materyallerine yönelik öğretim elemanlarından telif taahhüdü alınmasına rağmen, kullanıcı durumda olan öğrencilerden alınmamış olması ve bu materyallerin başka amaçla kullanılmayacağıının ya da paylaşılmayacağıının güvence altına alınmamış olması,
  23. Yardıma ihtiyaç duyan ve kendi kendine öğrenme alışkanlığı olmayan öğrencilere yeterli destek sağlanamaması,
  24. Salgın sürecinden önce okuyucu ve işaretleyici ile sınava girmeye ihtiyaç duyan görme engelli öğrenciler ile bilişsel yetersizliği olan öğrencilerin bu süreçte bilgisayar üzerinden sınavlarını almakta güçlükler yaşamalarıdır.

### **c) Uzaktan Eğitim Sürecinde Güçlüklerle İlgili Alınan Önlemler**

Uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan güçlüklerle yönelik alınan önlemler aşağıda sunulmaktadır:

1. Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü kurulması (Ek.2) ve sürecin kriz yönetimi anlayışıyla hızlı ve etkin bir şekilde yönetilmesi,
2. YÖK'ün 19.03.2020 tarih ve E.22490 sayılı yazısı ile yükseköğretim kurumlarının uzaktan eğitim ile yapılamayan derslerin yapılabileceğinin bildirilmesini takiben



- üniversitemizin bilişim altyapısı, teknik ve beşeri imkânları açısından eksiklik ve yetersizliklerini göz önüne alarak, dış kaynaklı çözümlerin hızla geliştirilmesi ve bu doğrultuda Anadolu Üniversitesi ile işbirliği yapılması, Kişisel Verilen Korunması prensibi kapsamında sunucu ve verilerin tutulması için Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ile entegrasyonların gerçekleştirilmesi,
3. MERGEN'e aktarılacak bilgilerin "csv" dosya formatıyla elektronik ortamda Anadolu Üniversitesi Bilgi İşlem Merkezine ulaştırılması ve sürekli koordinasyon içinde bulunulması,
  4. Öğretim elemanları ve öğrenciler için MERGEN kullanım rehberlerinin hazırlanarak uzaktan eğitim internet sayfasında (ohu.edu.tr/uzaktanegitim) erişiminin sağlanması,
  5. Uzaktan eğitim iş akış rehberi, ders malzemesi hazırlama rehberleri, kullanılacak ücretsiz yazılımlar, bu konuda kullanılacak malzemeler ve bunların kullanımına ilişkin video derslere uzaktan eğitim internet sayfasında erişilebilirliğin sağlanması (ohu.edu.tr/uzaktanegitim),
  6. Dosya paylaşım sistemleri (Google drive, Onedrive gibi) kullanım rehberlerinin uzaktan eğitim internet sayfasında erişime açılmasının sağlanması (ohu.edu.tr/uzaktanegitim),
  7. Öğretim elemanlarına yönelik sınav hazırlama rehberinin erişime açılması ve kurum içi resmi yazışmalarla duyurulması, öğrencilere sınavda dikkat edilmesi gereken önemli notların e-posta yoluyla bildirilmesi (Ek-13),
  8. Gerek Çevrimiçi Sınav gerekse Uygulama Ödevi yöntemleriyle sınavların gerçekleştirilmesinin sağlanması,
  9. Üniversitemiz Senatosunun 27.03.2020 tarih ve 2020/80 nolu kararları (Ek.15) ile ölçülebilir, denetlenebilir ve şeffaf olma kriterlerini dikkate alarak asgari ders malzemelerinin belirlenmesi, elektronik belge yönetim sisteminde oluşturulan ders izlence ve telif hakkın beyan formlarının oluşturulması ve her öğretim elemanınca ders malzemesi yüklenen her hafta için imzalı olarak beyanları alınması,
  10. Sayın Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Muhsin KAR'ın öğretim elemanlarına yönelik bu süreçte neler yapıldığını özetleyen ve kendilerinden neler beklendiğini belirten ve özverili olarak görevlerini yerine getirmeleri gerektiği yönündeki mektubu (Ek.14),
  11. Daha önce yüz yüze yapılması planlanan 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılı Bahar dönemi dersleri ve sınavlarının da yoğunlaştırılmış uzaktan eğitim ile yapılması hakkında 14.05.2020 tarih ve 2020/105 nolu Senato kararı (Ek.11),

12. MERGEN’de eş zamanlı (senkron) olarak planlanan derslerin icrası esnasında gerek öğretim elemanı tarafında ve gerekse öğrenci tarafında oluşan teknik problemlerden dolayı Üniversitemizin alternatif olarak kurumsal MS Teams üyeliği ile öğrencilerimizin uzaktan çalışmalarını desteklemek üzere Office 365 üyeliği temin etmesi ve MS Office 365 üyeliği ile öğrencilerimizin öğrencilik dönemlerinde lisanlı olarak bu programı kullanabilmesi (Ek.18, Office 365ve Teams Üyeliği\_OGRIS linki).
13. Çevrimiçi sınavlarda yaşanan teknik problemlere karşı ara sınavlara öğrencilerin beyanlarına göre mazeret sınavına girme hakkı verilmiş olması (Ek.19, 14.05.2020, 2020/106 no.lu Senato kararı).
14. Genel sınavlar ve bütünleme sınavları için yönetmeliğimizde mazeret sınav hakkı bulunmamasına rağmen teknik sorun yaşayan öğrenciler için ilgili birim yönetim kurullarına Senatamız tarafından ek sınav tertip etme yetkisinin verilmiş olmasıdır (Ek.20, 09.07.2020 tarihli Senato kararı).

#### **E. İYİLEŞTİRME ÖNERİLERİ**

Uzaktan eğitim sürecinin genel değerlendirilmesi sonucunda önerilen iyileştirmeler, öneriler ile ilgili sorumlu ve işbirliği yapılacak birimler aşağıda sunulmaktadır:

1. Dünyadaki eğitim öğretim süreçlerinde uzaktan eğitimin ciddi bir alternatif olması nedeniyle Üniversitemizde akademik disiplin, akademisyen sayısı, öğrenci niteliği vb. noktalarda yapılacak kapsamlı değerlendirmeler doğrultusunda kalıcı bir platformun oluşturulması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Bilgi İşlem Daire Başkanlığı),
2. Üniversitemize ait bir Öğrenme Yönetim Sisteminin oluşturulması ve sistem içerisinde; daha geniş saklama alanı, mobil uyumluluk ve desteğinin tam olması, öğrenci otomasyon sistemi ile entegrasyon ve senkronizasyonu, sanal sınıf sistemi ile senkron eğitim ve asenkron eğitimin entegre bir şekilde ilerletilebilmesinin sağlanması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ve Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı),
3. Dijital materyallerin hazırlanmasında öğretim tasarımı ve modelleri çerçevesinde hareket edilmesine yönelik rehberlik yapılması, ses ve video işleme programlarının kısıtlı kullanımlarını aşmak için lisanslı ürünlerin satın alınması, MERGEN sisteminin (kullanılmaya devam edilecekse) veya kullanılacak sistemin kullanımına yönelik eğitim videolarının hazırlanması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma

Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ve İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı),

4. Uzaktan eğitim taraflarının (hem öğrenci hem öğretim elemanı açısından) beklenti ve istekleri gözeticilerle bir yönerge hazırlanması, yönergede öğretim elemanlarının telif haklarını güvence altına alan düzenlemenin yer alması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Rektörlük),
5. Bütün birimler arasında bilgi yönetiminin etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi ve koordinasyonun sağlanması ve ayrıca öğrencilere yönelik olarak da bilgi paylaşımının eşgüdümü gerçekleştirilmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Bilgi İşlem Daire Başkanlığı),
6. Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinde teknik iş ve işlemleri yürütmek üzere uzman personel görevlendirilmesi (**Sorumlu Birim:** Personel Daire Başkanlığı),
7. Uygulamalı dersler için gerekli ekipmanlar kullanılarak videolar ve simülasyonların hazırlanması, uygulama içermeyen teorik derslerin senkron olarak yürütülmesi için gerekli hazırlıkların yapılması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi),
8. Teknik altyapı eksikliklerinin giderilmesi; dijital ortamda yapılacak tez savunmaları, seminer veya toplantılar için sınav salonları kurulması, birimlerde öğretim elemanlarına çevrimiçi dersler için salonlar hazırlanması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Bilgi İşlem Daire Başkanlığı),
9. Başka üniversitelerin öğretim elemanlarının veya alanında uzman kişilerin senkron derslere katkı vermeleri yönünde adımlar atılması (**Sorumlu Birim:** Akademik Birimler, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Rektörlük),
10. Yeni eğitim-öğretim döneminde öğretici ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini arttıracak ön hazırlıkların yapılması, öğrenci ve öğretim elemanlarına pedagojik ve teknolojik eğitimlerin verilmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi),
11. Ölçme-değerlendirme sisteminin uzaktan eğitime uyarlanmasında uygun araç ve yöntemlerin kullanılması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı),
12. Ölçme ve değerlendirme kapsamında, öğrenci ve öğretim elemanlarının iletişimde, ödev teslimlerinde, dosya paylaşımlarında tek ve herkes için standart bir kanalın kullanılmasının sağlanması ve gerekiyorsa bu konuda öğretim elemanlarına teknik destek verilmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi),

13. Çevrimiçi sınav yönteminin iyileştirilmesi, sınav güvenliğini arttıracak denetim mekanizmalarının kurulması, çoktan seçmeli sınavlarda soru sayısının artırılmasının teşvik edilmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Akademik Birimler),
14. Sınav sorularının sistem içine ve dışına aktarılabilir hale getirilmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi),
15. İhtiyaç duyulan hallerde aynı dersin farklı şubelerinin senkron derslerde birleştirilmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı),
16. Aktif ekran ve tahta kullanımının sağlanması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi),
17. Dijital materyallerin hazırlanmasında öğretim tasarım ve modelleri çerçevesinde hareket edilmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi),
18. Mobil öğrenmenin desteklenmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Bilgi İşlem Daire Başkanlığı),
19. Harmanlanmış/karma öğretim çalışmalarının başlatılması (yüz yüze+uzaktan) (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Akademik Birimler),
20. Sistemde ulaşılabilir olan ders materyallerinin kullanımında öğrencilere yasal sorumluluk verecek taahhüt alınması ve böylece kötüye kullanım ve paylaşımın engellenmesi, sisteme girişte öğrencilerden online onay alınması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi),
21. Standardize edilmiş uygulama ödevi yazım ve değerlendirme kuralları ile teslim şeklinin belirlenmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Akademik Birimler),
22. Öğrencilerin uzaktan eğitimde dersleri takip etmelerini zorunlu hale getirecek tedbirlerin alınması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı),
23. MERGEN’de ana panelde derslerin isimlerinin derslerin şubeleri ile birlikte gösterilmesi, (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Bilgi İşlem Daire Başkanlığı)
24. Öğretim elemanlarının dersin öğrencileri ile belirli gün ve saatlerde sistem üzerinden bir araya gelmesi, öğrenci ile öğretim elemanının görüşme yapabileceği çevrimiçi danışma

- saati gibi bir yapının planlanması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Akademik Birimler),
25. Sürekli erişime açık online kütüphaneler oluşturulması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı),
26. Öğretim elemanlarının kurumsal e-posta adreslerinin kotasının artırılması (**Sorumlu Birim:** Bilgi İşlem Daire Başkanlığı),
27. İntihal programlarını öğretim görevlilerinin de kullanabilmesinin sağlanması (**Sorumlu Birim:** Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı),
28. Dersin yürütülme yöntemi ile ilgili süre ve sayfa gibi kısıtlamalara dair düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve edinilen deneyime göre güncellenmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı),
29. Uygulamalı dersler ile arazi çalışmalarının yüz yüze yapılabilmesi için gerekli tedbirler alınarak dönem sonlarına 3 hafta yoğunlaştırılmış uygulama haftası eklenmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Akademik Birimler, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı),
30. Engelli öğrencilerin okuyucu işaretleyici talepleri için OGRİS üzerinden talep formu oluşturulması (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Engelli Öğrenci Birimi ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı),
31. Program yeterliliklerinin özellikle teknolojiyi kullanma anlamında geliştirilmesi, program çıktılarının ve müfredatın buna uygun bir şekilde güncellenmesi (**Sorumlu Birim:** Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İşbirliği Yapılacak Birim:** Akademik Birimler, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı),

## **F. KANITLAR**

- Ek.1 YÖK Koronavirüs (Cov\_d-19) Bilgilendirme Notu-1
- Ek.2 Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü kurulması
- Ek.3 <http://ohu.edu.tr/uzaktanegitim/sayfa/uzaktan-egitim-takimleri>
- Ek.4 Araştırma Merkezi kurulmasına ilişkin 30.03.2020 tarihinde yapılan öneri
- Ek.5 YÖK tarafından 18.06.2020 tarihli yazısı
- Ek. 6 YÖK'ün 19.03.2020 Tarih ve E.22490 sayılı yazısı
- Ek.7 YÖK'ün 11.05.2020 Tarih ve E.30480 sayılı yazısı
- Ek.8 Bilgi işlem den çözüme ilişkin ekran görüntüsü
- Ek.9 Örgün eğitime devam edilip edilmemesi yönünde anket
- Ek.10 Sınav şekilleri hakkında anket
- Ek.11 14.05.2020 tarih ve 2020/105 nolu Senato kararı
- Ek.12 Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü internet sayfası (<http://ohu.edu.tr/uzaktanegitim>).
- Ek.13 Uzaktan eğitim duyuruları (e-posta örnekleri)
- Ek.14 Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Muhsin KAR'dan öğretim elemanlarına mektup
- Ek.15 Ders malzemeleri için asgari kriterleri belirten Senato kararı
- Ek.16 Haftalık Ders İzlen ve Telif Hakkı Rıza Beyanı Formu
- Ek.17 Uzaktan Eğitim Anketleri
- Ek.18 Office 365 ve Teams Üyeliği\_OGRIS linki
- Ek.19 14.05.2020 tarih ve 2020/106 nolu Senato kararı
- Ek.20 09.07.2020 tarihli Senato kararı

## **EKLER**